Publicatieblad
van de Europese Unie

NL
C-serie

C/2024/3380

31.5.2024

Advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité

Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende een monitoringkader voor veerkrachtige Europese bossen

(COM(2023) 728 final – 2023/0413 (COD)])

Voorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Beschikking 89/367/EEG van de Raad tot instelling van een Permanent Comité voor de bosbouw

(COM(2023) 727 final – 2023/0410 (COD))

(C/2024/3380)

Rapporteur: **Florian MARIN**

Adviesaanvraag	Europees Parlement, 26.2.2024 voor COM(2023) 727 en voor COM(2023) 728 Raad, 5.12.2023 voor COM(2023) 727 en 22.12.2023 voor COM(2023) 728
Rechtsgrond	Artikel 43, artikel 192, lid 1, en artikel 304 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie
Bevoegde afdeling	Landbouw, Plattelandsontwikkeling en Milieu
Goedkeuring door de afdeling	26.2.2024
Goedkeuring door de voltallige vergadering	20.3.2024
Zitting nr.	586
Stemuitslag (voor/tegen/onthoudingen)	169/0/6

1. Conclusies en aanbevelingen

Het Europees Economisch en Sociaal Comité (EESC)

1.1. Staat voorzichtig positief tegenover de voorstellen van de Commissie en pleit voor een kader voor bosmonitoring dat duurzaam, gendergevoelig, veilig en beveiligd, kosteneffectief, operationeel uitvoerbaar, tijdig, dynamisch, inclusief en participatief is en samenwerking tussen wetenschap en praktijk en betere planning mogelijk maakt. Het voorgestelde monitoringkader moet worden beschouwd als een statistisch instrument en niet als een instrument voor toezicht, aangezien bosbeheer voornamelijk een nationale bevoegdheid is ([1]). Volgens de effectbeoordeling van de Europese Commissie ([2]) zijn niet alle stakeholders blij met het idee van een verordening, en geven zij de voorkeur aan duidelijke richtsnoeren en voortzetting van de huidige monitoringsystemen. Hier moet naar behoren rekening mee worden gehouden in de volgende stappen van het medebeslissingsproces. Bij het gebruik van de verzamelde gegevens moeten de rechten en belangen van boseigenaren en bosbeheerders steeds worden geëerbiedigd.

([1]) Advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité over klimaatrechtvaardigheid (initiatiefadvies) (PB C 81 van 2.3.2018, blz. 22), Advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité over de discussienota "Naar een duurzaam Europa in 2030" (COM(2019) 22 final) (PB C 14 van 15.1.2020, blz. 95), en Advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende natuurherstel (COM(2022) 304 final — 2022/0195 (COD)) (PB C 140 van 21.4.2023, blz. 46).

([2]) https://environment.ec.europa.eu/publications/proposal-regulation-forest-monitoring-framework_en.

1.2. Het EESC dringt erop aan dat het kader pas wordt ingevoerd nadat de relevantie, de technische beperkingen en de juridische kwesties die verband houden met de voorgestelde variabelen, met inbegrip van de ruimtelijke resolutie en de frequentie van de rapportage, tegen het licht zijn gehouden. Bij de uitwerking van toekomstige secundaire wetgeving moet de regelgeving met betrekking tot bestemming, gebruik en validatie van de gegevens worden verduidelijkt.

1.3. Het EESC is van mening dat het voorgestelde kader voor bosmonitoring een cruciaal instrument is en beveelt het volgende aan:

— het systeem moet de bestaande bosmonitoringsystemen harmoniseren en zorgen voor interoperabiliteit met gegevens die al onder andere wetgevingsgebieden (klimaat, lucht, biodiversiteit) of onder het gemeenschappelijk landbouwbeleid vallen;

— er moet een gemeenschappelijke, geharmoniseerde reeks indicatoren worden vastgesteld, uitgaande van bestaande wetgeving en monitoringsystemen en bedoeld om de bijdrage van deze systemen aan een adequate beoordeling van de impact op de biodiversiteit, de bijdrage aan de SDG's en het beheer van bossen te optimaliseren;

— de verzamelde gegevens mogen niet voor commerciële doeleinden worden gebruikt zonder dat ook de eigenaren daarvan profiteren;

— bij het gebruik van de verzamelde gegevens, die enkel in geaggregeerde vorm mogen worden gepubliceerd, moeten de rechten en belangen van boseigenaren en bosbeheerders steeds worden geëerbiedigd;

— het begrip boseenheid moet duidelijk worden omschreven;

— met name wanneer in alle EU-lidstaten aanvullende gegevens worden verzameld moet worden vastgehouden aan een gelijkwaardig niveau van granulariteit, technologie en frequentie;

— extra inspanningen op het gebied van gegevensverzameling vereisen dat de lidstaten over voldoende financiële middelen kunnen beschikken om een geharmoniseerde uitvoering te waarborgen.

1.4. Het EESC is ingenomen met de aanpak van de langetermijnplannen voor bossen en beveelt het volgende aan:

— EU-lidstaten die profiteren van de voordelen die bossen opleveren zouden over een langetermijnbosplan moeten beschikken;

— ook sociale en economische aspecten moeten worden meegenomen in de bosplannen, rekening houdend met de multilaterale waarden van bossen en de sociale impact van bosgemeenschappen;

— conform het partnerschapsbeginsel moet het maatschappelijk middenveld worden betrokken bij het ontwerp en — afhankelijk van de situatie van de lidstaten — de uitvoering van de plannen;

— het ontwerpen, uitvoeren en monitoren van de langetermijnbosplannen moet worden gefinancierd met bestaande en nieuwe EU-fondsen;

— de plannen moeten een aanvulling vormen op andere strategieën voor bossen en de houtsector;

— er moet sprake zijn van duidelijke coherentie en synergie met de SDG's en de plannen moeten bijdragen aan de verwezenlijking van deze doelstellingen;

1.5. Het EESC stelt voor de rol van het Permanent Comité voor de bosbouw te versterken, ook wat betreft de toekomstige werkzaamheden op het gebied van bosmonitoring. Gezien het grote belang van bossen voor de samenleving zouden ook relevante belanghebbenden uit het maatschappelijk middenveld hiervan deel moeten uitmaken.

1.6. Er moet worden gestreefd naar een evenwicht tussen het subsidiariteitsbeginsel enerzijds en de eerbiediging van de nationale en EU-bevoegdheden, particuliere-eigendomsrechten en eigendom van gegevens anderzijds, waarbij in dezelfde mate belang wordt gehecht aan economische, sociale en milieugegevens over bossen.

1.7. Het maatschappelijk middenveld moet betrokken worden bij de ontwikkeling van het EU-kader voor bosmonitoring; daarnaast moet erop worden toegezien dat het kader voldoende transparant is.

1.8. Het EESC dringt erop aan dat wordt voorzien in specifieke opleidingsmiddelen voor bosbeheerders, boseigenaren en werknemers in de bosbouw zodat bij de toepassing van het EU-kader voor bosmonitoring een brede en succesvolle aanpak kan worden gevolgd.

2. **Achtergrond**

2.1. De Commissie stelt een monitoringkader voor bossen voor, dat gebaseerd is op tijdigheid, nauwkeurigheid, consistentie, transparantie, vergelijkbaarheid en volledigheid van bosgegevens, de beschikbaarheid van bedoelde gegevens en een door de Commissie en de lidstaten gedeeld beheer van het systeem. Het voorgestelde bosmonitoringsysteem omvat een geografisch expliciet identificatiesysteem met hoge resolutie voor alle boseenheden in de Unie alsook een kader voor het verzamelen en delen van bosgegevens. Dit kader is bedoeld om een kennisbasis over de Europese bossen op te zetten en zo ons inzicht in de toestand van deze ecosystemen te verdiepen.

2.2. Voor de gegevensverzameling wordt een systeem op twee niveaus voorgesteld waarbij de Commissie en de lidstaten elk hun eigen specifieke gegevens verzamelen, waarbij wel gemeenschappelijke definities en specifieke frequenties worden gehanteerd om de vergelijkbaarheid en consistentie van de verzamelde gegevens te garanderen. Elke lidstaat zal een nationale correspondent aanwijzen die verantwoordelijk is voor de uitwisseling van informatie tussen de Commissie en de lidstaat.

2.3. De Commissie stelt voor dat de lidstaten vrijwillig geïntegreerde langetermijnbosplannen ontwikkelen volgens een bepaalde opzet, waarbij een nationale correspondent verantwoordelijk is voor de coördinatie van het proces. Ook stelt zij voor de bevoegdheden van het bestaande Permanent Comité voor de bosbouw uit te breiden en dit comité om te dopen tot Permanente Deskundigengroep voor bos en bosbouw, rekening houdend met de multidisciplinaire variabelen voor de uitwisseling van bosgegevens tussen de Commissie en de lidstaten en de vele met bossen verbonden waarden.

3. **Algemene opmerkingen**

3.1. Het EESC staat voorzichtig positief tegenover de voorstellen van de Commissie, aangezien geharmoniseerde EU-rapportagevereisten voor de bosbouw tot nog toe ontbraken. Ook omvatten de voorstellen gemeenschappelijke definities en betere instrumenten voor het registreren van bosgegevens en het meten van de vooruitgang op weg naar duurzame bossen. Wel is het denkbaar dat de sterke afhankelijkheid van gegevens die zijn verkregen door teledetectie via satelliet ertoe leidt dat de resultaten op het gebied van gegevenskwaliteit en -integriteit of beleidsrelevantie onder de verwachtingen blijven. De verordening bouwt voort op de bestaande infrastructuur voor bosbouwgegevens.

3.2. Systemen voor bosgegevens moeten duurzaam, kosteneffectief, operationeel uitvoerbaar, tijdig, veilig en beveiligd, dynamisch, gendergevoelig, inclusief en participatief zijn om nauwe samenwerking tussen wetenschap en praktijk en een betere planning mogelijk te maken. Het voorgestelde kader voor bosmonitoring moet worden beschouwd als een statistisch instrument en niet als een instrument voor toezicht, aangezien bosbeheer voornamelijk een nationale bevoegdheid is. De informatie moet op een voldoende geaggregeerd niveau worden gepubliceerd, in een zodanige vorm dat de gegevens van een individuele boseigenaar niet kunnen worden geïdentificeerd en dat de gegevensbescherming van boseigenaren niet in het gedrang komt. Sommige van de voorgestelde variabelen kunnen, vanwege de hoge resolutie, de frequentie en de reikwijdte, problematisch zijn voor miljoenen kleine boseigenaren in de Unie.

3.3. Het voorstel draagt rechtstreeks bij aan de consolidatie van de data-economie en de digitale soevereiniteit. Gedigitaliseerde gegevens, gemeenschappelijke definities en een gemeenschappelijke aanpak van bosgegevens kunnen onderzoek, klimaatstresstests en biodiversiteitsanalyses vergemakkelijken en tegelijk zorgen voor participatief bosbeheer en empirisch onderbouwde overheidsmaatregelen en planning. Bossen en duurzaam bosbeheer bieden nieuwe zakelijke kansen, onder meer op het gebied van koolstoflandbouw, maar om investeringen aan te trekken en de effectiviteit van de bijdrage van bossen aan de mitigatie van de klimaatverandering te monitoren, moeten de nodige gegevens beschikbaar zijn. Wat betreft de voordelen voor lidstaten van koolstofopslag in bomen die zijn geplant door particuliere entiteiten die zich inzetten voor het algemeen belang (ngo's), is een specifieke aanpak geboden.

3.4. Gezien de potentiële voordelen van een geconsolideerde data-economie en digitale soevereiniteit in het kader van bosbeheer is het van cruciaal belang dat de soevereiniteit van de lidstaten bij het vormgeven van hun bosbeleid wordt gerespecteerd. Onnodige centralisatie en bureaucratische rompslomp moeten worden vermeden en er moet oog zijn voor de unieke ecologische, sociale en economische context van de verschillende lidstaten. Zorgen over het gebruik van gegevens en de kosten-batenverhouding van nieuwe regelgeving moeten ernstig worden genomen. Het is immers de bedoeling de lidstaten te helpen om hun bossen doeltreffend te beheren, niet om belemmeringen op te werpen.

3.5. De betrokkenheid en steun van de lidstaten, bosbeheerders en -eigenaren, zowel particuliere als openbare, zijn belangrijk voor een geslaagde gegevensverzameling. Wanneer op supranationaal niveau gebruik wordt gemaakt van satellietbewaking moet bij het verzamelen en beheren van gegevens steeds worden gestreefd naar een evenwicht tussen het subsidiariteitsbeginsel en de eerbiediging van de nationale en EU-bevoegdheden op gebieden als milieu, klimaat of energie. Er moet rekening worden gehouden met de nationale wetgeving, met name waar het gaat om interoperabiliteit met andere actoren uit verschillende toeleveringsketens en houtindustrieën. Ook moeten de relevantie en risico's voor bosbeheerders en boseigenaren tegen het licht worden gehouden.

3.6. Betrouwbare en aangepaste gegevens zijn cruciaal voor de besluitvorming, het verbeteren van duurzaam bosbeheer en het bijdragen aan risicopreventie. Ook als de lidstaten hun eigen systemen gebruiken en vrijwillig andere aanvullende gegevens verzamelen moet worden vastgehouden aan hetzelfde niveau van granulariteit, technologie en frequentie.

3.7. Met het oog op de transparantie van de toeleveringsketens in de bosbouw is het belangrijk dat steeds meer gebruik wordt gemaakt van artificiële intelligentie (AI) en het internet der dingen (IoT), terwijl tegelijk moet worden gewaakt voor enige vorm van afhankelijkheid van AI-aanbieders. Er moet voortdurend worden gestreefd naar het laagdrempeliger maken van nieuwe technologieën, en de integriteit en geloofwaardigheid van gegevens moeten een horizontaal aandachtspunt zijn. Bij de uitwerking van toekomstige secundaire wetgeving moet de regelgeving met betrekking tot gegevensvalidatie worden verduidelijkt.

3.8. Geconsolideerde synergie met het rechtsstelsel is belangrijk waar het gaat om het gebruik van de gegevens die door belanghebbenden worden verzameld. Het moet steeds mogelijk zijn de verzamelde gegevens te gebruiken in het kader van verschillende regelingen inzake zorgvuldigheidseisen. Ook moet het mogelijk zijn gegevens gedurende een lange periode te downloaden in verschillende gangbare formaten, zodat ze voor diverse andere analyses kunnen worden gebruikt. Transparantie en toezicht op het gebruik van de verzamelde gegevens zijn cruciaal. Bij het gebruik van de verzamelde gegevens moeten de rechten en belangen van boseigenaren en bosbeheerders steeds worden geëerbiedigd. De gegevens mogen alleen worden gebruikt voor specifieke, welomschreven doeleinden die gezamenlijk zijn overeengekomen, en daarbij moet de grootste aandacht worden besteed aan gegevensbeveiliging en privacy. Daarnaast moet worden overwogen gebruiksvriendelijke instrumenten voor toegang tot gegevens en analyse ter beschikking te stellen, zodat boseigenaren, bosbeheerders en landen hun bosgegevens effectief kunnen beheren.

3.9. Overlapping van gegevens dient te worden vermeden. Nagenoeg alle lidstaten verzamelen namelijk ook een aantal bosgegevens in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en in sommige gevallen bestaan er al nationale bosinventarissen waarvan gebruik kan worden gemaakt. De bosgegevens moeten worden aangevuld met gegevens die onder andere wetgevingsgebieden (klimaat, water, lucht en biodiversiteit) of onder het gemeenschappelijk landbouwbeleid vallen en moeten volledig verenigbaar zijn met de FAO-methoden. Er moet een duidelijk onderscheid worden gemaakt tussen voor de kap bestemde bossen en andere soorten bossen. Waar nodig zou automatisch een gemeenschappelijke reeks brede indicatoren voor bosbeheer moeten worden verstrekt en gemonitord op geografisch geaggregeerd niveau. Er moet rekening worden gehouden met indicatoren inzake de potentiële impact van beheerspraktijken en andere factoren, zoals klimaatverandering, op de biodiversiteit en met hun bijdrage aan de SDG's, alsook met indicatoren inzake de doeltreffendheid van beleidsmaatregelen.

3.10. Er moet worden voorzien in specifieke middelen of er moet gebruik kunnen worden gemaakt van bestaande middelen om langetermijnbosplannen op te stellen en uit te voeren of de bestaande plannen te actualiseren. De lidstaten moeten er nauwlettend op toezien dat het maatschappelijk middenveld betrokken wordt bij de opzet, uitvoering en monitoring van de plannen. Aangezien in de verordening nieuwe rapportageverplichtingen worden voorgesteld, stelt het EESC voor om specifieke subsidies beschikbaar te stellen voor het verzamelen, genereren, beheren en monitoren van de gegevens tot een bepaald niveau.

3.11. Vrijwillige interoperabiliteit met andere nationale registers van bosgegevens en commerciële gegevens is geboden, aangezien er met het oog op de klimaatverandering niet alleen behoefte is aan gegevens over de houtindustrie en de toeleveringsketens, maar ook aan langetermijngegevens. Het EESC stelt voor om volledige traceerbaarheid van de gegevens uit de houtsector verplicht te stellen in de EU, ongeacht de manier waarop het hout wordt gebruikt.

3.12. Gezien het enorme belang van bosgegevens voor de klimaattransitie en de biodiversiteit pleit het EESC voor duidelijke sancties voor lidstaten die hun verplichtingen op dit gebied niet nakomen. Als de bosgegevens onvolledig of onnauwkeurig zijn, zou kunnen worden overwogen de toekenning van EU-middelen aan beperkingen te onderwerpen. Duurzame instrumenten en praktijken en groene energie moeten de rode draad vormen in het kader voor bosmonitoring.

3.13. Het EESC zou graag zien dat er meer duidelijkheid komt over de rol van de Commissie bij de coördinatie van de verzameling van bosgegevens. Ook moeten lidstaten kunnen samenwerken wanneer bossen op het grondgebied van meerdere lidstaten liggen of zich uitstrekken tot derde landen. Samenwerking tussen de verschillende contactpunten en betrokkenheid van de lidstaten en lokale belanghebbenden is belangrijk voor het welslagen van deze verordening.

3.14. Naast bosgegevens moeten ook gegevens worden verzameld over onderling met elkaar verband houdende gebieden, zoals plattelandsontwikkeling, de kringloopeconomie, wetenschap en digitalisering. Voorts moet rekening worden gehouden met de vele dimensies van bosindicatoren, zoals de bijdrage aan de lokale en nationale economie. Gezien de sociale impact van bossen, met name op bosgemeenschappen, moeten al beschikbare nationale sociale gegevens aan de bosgegevens worden gekoppeld; speciale aandacht dient hierbij uit te gaan naar jongeren en genderaspecten. Het dynamische karakter van het systeem voor de verzameling van bosgegevens, dat afhankelijk is van het toevoegen van nieuwe gegevensreeksen, moet voortdurend worden geëvalueerd.

3.15. Er moet evenveel belang worden gehecht aan economische als aan sociale en milieugegevens. Bosbezit in de EU neemt verschillende vormen aan: er moet dan ook rekening worden gehouden met alle soorten eigenaren. De verzamelde gegevens moeten bijdragen aan de consolidatie van het bosbeheer en een blijvend aandachtspunt zijn, net als het democratischer maken van het proces van het verstrekken van gegevens over de complexe toeleveringsketen in de bosbouw.

3.16. Zowel openbare als particuliere boseigenaren moeten baat hebben bij het delen van hun gegevens. De verzamelde gegevens moeten worden gebruikt voor specifieke adviesdiensten voor boseigenaren en mogen niet voor commerciële doeleinden worden aangewend zonder dat ook de eigenaren daarvan profiteren. Het algemeen belang moet een horizontale variabele blijven, ongeacht wie de eigenaar van het bos is; privé-eigendom moet worden geëerbiedigd.

3.17. Het EESC stelt voor om een speciale helpdesk op te richten, of om specifiek ondersteunend materiaal te verstrekken. Gegevensverstrekkers moeten toestemming geven voor het delen van hun gegevens, ongeacht de bestemming en het gebruik van de gegevens. Als hun gegevens voor andere doeleinden zullen worden gebruikt moeten zij daarvan op de hoogte worden gebracht. Bij het publiceren van gegevens moeten de AVG-vereisten strikt worden nageleefd, vooral als het gaat om privégegevens en het gebruik van gegevensbronnen op afstand.

3.18. Het EESC stelt voor om ook te kijken naar de rol van bossen op internationaal niveau en roept de EU op om er zich actief voor in te zetten dat derde landen bosgegevens op dezelfde manier benaderen en om in dit verband internationale overeenkomsten te sluiten, met name waar het gaat om het op de EU-markt brengen van houtproducten die voldoen aan zorgvuldigheidsprocedures en de bestaande ontbossingsverordening. Lidstaten die daarvoor kiezen moeten kunnen samenwerken met derden, zoals software- of databedrijven.

4. **Specifieke opmerkingen**

4.1. Het EESC pleit voor meer duidelijkheid inzake de bestemming en het gebruik van de verzamelde gegevens, de instelling die toegang krijgt tot deze gegevens en de geboden voordelen.

4.2. Het zou graag zien dat wordt nagegaan of de in de verordening opgenomen biodiversiteitsgegevens andere relevante variabelen dan vogels zouden moeten omvatten, rekening houdend met de complexiteit van het bosecosysteem en de verspreiding van soorten. Dit is belangrijk om inzicht te krijgen in het hele ecosysteem van bossen en er dient dan ook specifieke wetgeving ter zake te worden ontwikkeld, rekening houdend met het verband tussen gegevens over biodiversiteit en de benodigde operationele capaciteit.

4.3. Het EESC dringt erop aan dat de EU-lidstaten die profiteren van de voordelen die bossen opleveren over een langetermijnbosplan beschikken en tegelijk de bestaande nationale langetermijnbosplannen in acht nemen; het stelt voor om artikel 13 dienovereenkomstig te wijzigen. Er moet oog zijn voor de complementariteit tussen de bosplannen van de verschillende lidstaten en andere bosstrategieën of houtindustrieën, aangezien een gemeenschappelijke gegevensruimte voor houtindustrieën momenteel ontbreekt in de EU.

4.4. Het EESC is bezorgd over het feit dat de secundaire wetgeving potentiële risico's met zich meebrengt voor een doeltreffende tenuitvoerlegging van de verordening; een ander punt van zorg is dat de verordening geen concrete IT-instrumenten bevat. De lidstaten zouden voldoende tijd en richtsnoeren moeten krijgen om het kader voor bosmonitoring uit te voeren. De termijn van 30 maanden na de inwerkingtreding van deze verordening is namelijk wel erg ambitieus.

4.5. Het EESC stelt voor om artikel 11 zodanig te wijzigen dat de belangen van de lokale actoren centraal komen te staan; het maatschappelijk middenveld moet een rol gaan spelen bij de coördinatie en samenwerking om het kader voor bosmonitoring bruikbaarder te maken, aangezien passende contextspecifieke analyse nodig is als aanvulling op de open toegang tot informatie.

4.6. Het EESC stelt voor om onder de in bijlage 2, punt a), genoemde bossen die niet beschikbaar zijn voor houtvoorziening, ook oerbossen te laten vallen, vanwege hun bijdrage aan de bescherming van de biodiversiteit. Ook bomen die niet in een bos staan zouden in het gegevensverzamelingssysteem moeten worden opgenomen.

4.7. Het EESC stelt voor om bij de publicatie van de in artikel 7 genoemde bosgegevens nauwlettend rekening te houden met de belangen van particuliere boseigenaren, aangezien deze hierdoor kunnen worden geschaad. Het begrip boseenheid moet duidelijk worden omschreven en privé-eigendom moet altijd worden gerespecteerd. De band tussen particuliere bossen en de nationale contactpunten moet verder worden verduidelijkt, evenals het gebruik van particuliere gegevens in het algemeen belang, aangezien het om privé-gegevens gaat.

4.8. In de in bijlage IV genoemde langetermijnbosplannen moeten ook sociale aspecten worden opgenomen en moet worden aangegeven hoe deze plannen rechtstreeks bijdragen aan de SDG's die verband houden met bossen. In de plannen moet ook het partnerschapsbeginsel worden opgenomen en er moet een speciaal hoofdstuk worden gewijd aan samenwerking met het maatschappelijk middenveld bij het opstellen, uitvoeren en monitoren van de plannen.

4.9. Het EESC dringt erop aan dat er meer wordt geïnvesteerd in capaciteitsopbouw voor het verzamelen, uitwisselen, gebruiken en beheren van bosgegevens en zou graag zien dat hiervoor voldoende middelen worden uitgetrokken, met name voor de nationale correspondenten; daarbij kan gebruik worden gemaakt van het GLB of andere fondsen en instrumenten. Er moet worden voorzien in specifieke opleidingsmiddelen voor bosbeheerders, boseigenaren en werknemers in de bosbouw. Gezien de multifunctionele rol van bossen moeten de lidstaten gegevens over werknemers in de bosbouw en hun arbeidsomstandigheden steeds in aanmerking nemen.

4.10. Daarnaast moet voortdurend aandacht uitgaan naar campagnes voor cyberveiligheid en gegevensbescherming. Er moet worden gekeken naar de digitale kloof en digitale geletterdheid, en het is zaak na te denken over makkelijkere toegang tot gegevens en hard- en software.

4.11. Er dient voortdurend te worden gestreefd naar het verminderen van de administratieve lasten en het vermijden van buitensporige bureaucratische rompslomp, zoals het veelvuldig verzamelen en rapporteren van gegevens ([3]). Er moeten voldoende middelen ter beschikking worden gesteld, aangezien sommige gegevens volgens bijlage 1 ten minste eenmaal per week (brandgegevens) of eenmaal per twee weken (ontbladering) moeten worden verzameld. Het is moeilijk om de geldigheid te garanderen van gegevens die met teledetectie zijn verzameld, omdat daarvoor controles en middelen ter plaatse nodig zouden zijn. De verzameling van gegevens moet even snel verlopen als de verwerking ervan, vooral waar het gaat om gegevens die ter plaatse worden verzameld.

4.12. Het EESC staat voorzichtig positief tegenover het voorstel van de Commissie om een Permanente Deskundigengroep voor bos en bosbouw op te richten en stelt voor de rol van het Permanent Comité voor de bosbouw te versterken, ook wat betreft de toekomstige werkzaamheden op het gebied van bosmonitoring. Gezien het grote belang van bossen voor de samenleving zouden ook relevante belanghebbenden uit het maatschappelijk middenveld hiervan deel moeten uitmaken.

([3]) Advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité over de mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's — Nieuwe EU-bosstrategie voor 2030 (COM(2021) 572 final) (PB C 152 van 6.4.2022, blz. 169).

4.13. Het EESC stelt voor dat in uitzonderlijke gevallen, bijvoorbeeld bij crises die verband houden met specifieke natuurrampen, oplossingen worden aangedragen en speciale middelen worden ingezet voor onmiddellijke gegevensverzameling ter plaatse; daarnaast zou gebruik moeten worden gemaakt van teledetectie om de gevolgen voor bossen in real time in kaart te brengen.

4.14. In het kader van het systeem voor gegevensverzameling moet ook een landschapspecifieke benadering worden gevolgd, waarbij rekening wordt gehouden met versnippering en de integriteit van het ecosysteem in bredere zin; wel dient een en ander eerst naar behoren te worden geëvalueerd. Het EESC stelt voor om een nieuw openbaar en gemeenschappelijk EU-breed platform op te richten ter ondersteuning van de bosmonitoring en om informatie, kennis en goede praktijken uit te wisselen. Het EESC en het maatschappelijk middenveld dienen hierbij te worden betrokken. Om onderzoek naar bossen te vergemakkelijken moet worden gezorgd voor duidelijke synergieën met de Europese centrale toegangspunten voor particuliere bossen, het EU-mechanisme voor civiele bescherming en de Europese openwetenschapscloud.

Brussel, 20 maart 2024.

De voorzitter
van het Europees Economisch en Sociaal Comité
Oliver RÖPKE